NORAKSTS

Lieta Nr.A420721310
Lietvedības Nr.A03136-11/44

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Valmierā 2011.gada 26.aprīlī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese S.Pone,

piedaloties pieteicējam *J.L.*,
atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Tieslietu ministrija pārstāvei *I.M.*,

2011.gada 5.aprīlī atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *J.L.* pieteikuma par pienākuma uzlikšanu Tieslietu ministrijai izdot labvēlīgu administratīvo aktu, ar kuru atlīdzinātu pieteicējam darba algu Ls 2100.00 apmērā, zaudējumus par juridiskās palīdzības sniegšanu Ls 1891.04 apmērā, zaudējumus sakarā ar dokumentu kopiju saņemšanu tiesā Ls 16.28 apmērā, zaudējumus par negūtajiem ienākumiem Ls 4960.00 apmērā.

Aprakstošā daļa

[1] Administratīvajā rajona tiesā 2010.gada 13.augustā saņemts *J.L.* (turpmāk arī - pieteicējs) pieteikums par pienākuma uzlikšanu Tieslietu ministrijai izdot labvēlīgu administratīvo aktu, ar kuru atlīdzinātu pieteicējam darba algu Ls 2100.00 apmērā, zaudējumus par juridiskās palīdzības sniegšanu Ls 1891.04 apmērā, zaudējumus sakarā ar dokumentu kopiju saņemšanu tiesā Ls 16.28 apmērā, zaudējumus par negūtajiem ienākumiem Ls 4960.00 apmērā. Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2010.gada 16.augusta lēmumu pieteikums pieņemts un ierosināta administratīvā lieta Nr. A420721310.

[2] Pieteicējs uzskata, ka viņam labvēlīgs administratīvais akts ir izdodams, pamatojoties uz šādiem apsvērumiem:

[2.1] Ar Tieslietu ministrijas 2010.gada 9.jūlija lēmumu Nr.1-4.3/18 (turpmāk arī – pārsūdzētais lēmums) pieteicējam ir atteikts izmaksāt zaudējumus, kas ir radušies nesaņemot algu Ls 2100.00 apmērā par laiku, kamēr pieteicējs bija atstādināts no amata pienākumu izpildes.

Pieteicējs paskaidro, ka pamats viņa atstādināšanai no darba bija Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja nepamatoti pret viņu uzsāktais kriminālprocess. Līdz ar to zaudējumi nesaņemtās darba algas veidā ir radušies tieši šī iemesla dēļ un Tieslietu ministrijas (turpmāk arī – atbildētāja) norāde

lēmumā, ka šie zaudējumi nav radušies izziņas iestādes, prokuratūras vai tiesas rīcības rezultātā, ir nepamatota.

[2.2] Pieteicējs norāda, ka Vidzemes apgabaltiesas 2007.gada 30.oktobra spriedumā attiecībā uz viņam piemēroto drošības līdzekli ir norādīts, ka noteiktas nodarbošanās aizliegums tiek atstāts spēkā. Tādējādi, pieteicējs uzskata par nepamatotu Tieslietu ministrijas lēmumā norādīto, ka „pamatojoties uz procesa virzītāja lēmumu par atstādināšanu, pieteicējs tika pārcelts citā amatā, saglabājot noteikto darba samaksu", kas ir pamatā atzinumam, ka zaudējumi nesaņemtās algas veidā pieteicējam nav radušies izmeklēšanas iestādes, prokuratūras vai tiesas rīcības rezultātā. Pieteicēja uzsver, ka viņa atstādināšanas no amata pienākumu izpildes iniciators nav Valsts ieņēmumu dienests, bet gan Korupcijas novērošanas un apkarošanas birojs, prokuratūra un tiesa.

[2.3] Pieteicējs nepiekrīt Tieslietu ministrijas lēmumam, kurā tā nepamatoti atteikusies atlīdzināt pilnā apmērā izdevumus, kādi pieteicējam radušies sakarā ar nepieciešamību saņemt juridisko palīdzību, un norāda, ka aprēķini izdarīti izmantojot nepilnīgu un nepārbaudītu informāciju. Kā arī pieteicējs nepiekrīt, ka likums „Par izziņas iestādes, prokuratūras un tiesas nelikumīgas vai nepamatotas rīcības rezultātā nodarīto zaudējumu atlīdzināšanu" (turpmāk arī - Zaudējumu atlīdzināšanas likums) neparedz segt izdevumus, kas saistīti ar tiesas dokumentu izsniegšanu no arhīva un dokumentu kopiju izgatavošanu, jo, dokumenti, kuru kopijas pieteicējs tika saņēmis tiesā, bija nepieciešami juridiskās palīdzības nodrošināšanai un dokumentu kopiju bezmaksas iegūšana tiesā nav iespējama.

Ja Tieslietu ministrija, aprēķinot zaudējumu summu sakarā ar advokātiem samaksāto atlīdzību, piemēro analoģiju, tad kāpēc nav iespējams piemērot analoģiju dotajā gadījumā un atlīdzināt zaudējumus noteiktās takses apjomā, t.i. apjomā, kādu pieteicējam nācās samaksāt tiesu iestādei atbilstoši šo iestāžu noteiktajiem izcenojumiem. Lēmumā netiek norādīts pamatojums, kāpēc tiesas dokumentu saņemšana nav pielīdzināma juridiskās palīdzības sniegšanai.

[2.4] Pieteicējs nepiekrīt Tieslietu ministrijas minētajam par to, ka viņam darba samaksa par laika periodu no 2009.gada 9.janvāra līdz 2010.gada 9.februārim nav uzskatāma par atlīdzināmiem negūtajiem ienākumiem atbilstoši Zaudējumu atlīdzināšana likuma 4.panta pirmās daļas 8.punktā noteiktajam. Līdz kriminālprocesa uzsākšanai pieteicējs nevainojami pildīja savus darba pienākumus, saņēma ikmēneša darba samaksu, kā arī tika prēmēts un apbalvots. Pieteicēja atbrīvošanai no darba sakarā ar pensijas vecuma sasniegšanu viņš nebija ne iniciators un ne rakstiski, ne mutiski neizteica tai pat savu piekrišanu. Lūgums Valsts ieņēmumu dienestā par pieteicēja atjaunošanu darbā, tika noraidīts. Pieteicējs uzskata, ka viņam pienākas atlīdzība par norādītajā laika periodā nesaņemto darba samaksu Ls 4960.00 apmērā.

[3] Administratīvās rajona tiesas Valmieras tiesu namā 2010.gada 20.septembrī saņemti atbildētājas rakstveida paskaidrojumi, kuros atbildētāja

norāda, ka pieteicēja pieteikumu uzskata par nepamatotu, pamatojoties uz šādiem apsvērumiem:

[3.1] Atbildētāja atsaucas uz Valsts civildienesta likuma 39.pantu un norāda, ka, Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk arī – VID) saskaņā ar likumā noteikto kompetenci pieteicēju no amata pienākumu izpildes atstādināja pēc darba devēja iniciatīvas un pamatojoties uz Valsts civildienesta likuma 39.panta otro daļu – darba samaksa par atstādināšanas laiku netika izmaksāta.

Atbildētāja atsaucas uz likumu „Par likumu un citu Saeimas, Valsts prezidenta un Ministru kabineta pieņemto aktu izsludināšanas, publicēšanas, spēkā stāšanās kārtību un spēkā esamību" 8.panta otro un trešo daļu, un pamatojoties uz Valsts civildienesta likuma 39.panta pirmo daļu, un norāda, ka līdz ar to darba devējs var izvēlēties – atstādināt vai neatstādināt amatpersonu no amata pienākumu izpildes. Rīkojumu par atstādināšanu no amata ir administratīvais akts un tā izraisītās sekas bija iespējams novērst, to pārsūdzot, ko pieteicējs nebija izdarījis. Līdz ar to secināms, ka pieteicējs piekrita minētā administratīvā akta saturam. Tā kā konkrētajā gadījumā VID atstādināja pieteicēju no amata pienākumu izpildes saskaņā ar Valsts civildienesta likuma 39.panta pirmo daļu, tad zaudējumi pieteicējam par nesaņemto darba algu Ls 21000.00 apmērā ir jāatlīdzina VID, pamatojoties uz Valsts civildienesta likuma 39.panta otro daļu, ko darba devējs arī norādījis 2010.gada 16.marta vēstulē Nr.11/12422. Līdz ar to Tieslietu ministrijai nav tiesiska pamata izmaksāt pieteicējam darba algu pieteicēja norādītajā apmērā.

[3.2] Pieteicējs uzskata, ka Tieslietu ministrija viņam nepamatoti atteikusi atlīdzināt izdevumus par juridiskās palīdzības sniegšanu Ls 1891.04 apmērā, uz ko atbildētāja norāda, ka Tieslietu ministrija ar pārsūdzēto lēmumu ir daļēji apmierinājusi pieteicēja iesniegumu par izdevumu juridiskās palīdzības sniegšanai atlīdzību, lēmumā norādot to pamatojošu argumentāciju. Kā izriet no Zaudējumu atlīdzināšanas likuma 4.panta pirmās daļas 7.punkta – likumdevējs ir paredzējis ierobežojumu attiecībā uz atlīdzināmo zaudējumu – izdevumu par juridisko palīdzību – apjomu. Atbildētāja atsaucas uz Advokatūras likuma 58.pantā un 34.panta 12.punktā minēto un secina, ka Advokatūras likums reglamentē situācijas, kuru iestāšanās gadījumā advokāta atlīdzības apmērs būtu nosakāms.

[3.3] Atbildētāja atsaucas uz Administratīvā procesa likuma 17.panta otrajā daļā noteikto un uz autora D.Iļjanova darba „Vispārējo tiesību principi nozīme un piemērošana", 2005., 117.un 118.lpp., un norāda, ka konstatējot tiesību sistēmā nepilnību, t.i., likumu robu tiesiskajā regulējumā attiecībā uz personai atlīdzināmo zaudējumu – zvērināta advokāta atlīdzības par juridiskās palīdzības sniegšanu – apjoma noteikšanu, izvērtējams, vai tiesību sistēmā ir līdzīgu gadījumu regulējošie normatīvie akti.

Atbildētāja atsaucas uz likumprojekta „Grozījumi Latvijas Republikas Advokatūras likuma" anotāciju, 2006.gada 6.novembra Ministru kabineta noteikumu Nr.920 „Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības veidiem, maksimālo stundu skaitu, samaksas apmēru un kārtību" (turpmāk arī – MK noteikumi Nr.920) un secina, ka tādējādi advokātu atlīdzības apmērs un to

samaksas kārtība valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanas gadījumos ir jau reglamentēts, līdz ar ko tās noteikšana, izdodot Advokatūras likuma 58.pantā minētos MK noteikumus, nav nepieciešama. Tādējādi Tieslietu ministrijas rīcība, veicot likuma roba aizpildīšanu ar analoģijas metodi, piemērojot MK noteikumus Nr.920 un MK 2008.gada 22.decembra noteikumus Nr.1068 „Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības apjomu, samaksas apmēru, atlīdzināmajiem izdevumiem un to izmaksas kārtību" (turpmāk arī – MK noteikumi Nr.1068), kas bija spēkā zaudējumu nodarīšanas brīdī, un minētajos noteikumos noteiktās zvērinātu advokātu atlīdzības takses, ir pamatota un tiesiska. Atbildētāja vērš tiesas uzmanību uz to, ka Zaudējumu atlīdzināšanas likuma mērķis nav atlīdzināt visus personai nodarītos zaudējumus pilnā apmērā, to apstiprina arī Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumos norādītais, ka saskaņā Eiropas cilvēktiesību un pamattiesību aizsardzības konvencijas 41.pantu atmaksā vienīgi tos izdevumus, par kuriem ir nodibināts, ka tie tiešām un nepieciešami radušies un ir saprātīgi. MK noteikumi Nr.920 neparedz samaksu par juridiskajām konsultācijām pirms vai pēc procesuālās darbības veikšanas vai tiesas sēdes.

[3.4] Atbildētāja atsaucas uz MK noteikumu Nr.1068 22. un 58.pantu, Advokatūras likuma 3.pantu, Zaudējumu atlīdzināšanas likuma 4.panta pirmās daļas 7.punktu un secina, ka personai atlīdzina izdevumus tikai par juridiskās palīdzības sniegšanu, nevis ar to saistītos izdevumus. Ar juridiskās palīdzības sniegšanu saistītie izdevumi nav uzskatāmi par atsevišķiem juridiskās palīdzības veidiem, bet gan par nepieciešamajām darbībām, lai sagatavotu procesuālos dokumentus un varētu nodrošināt pārstāvību tiesas sēdēs. Ceļa (transporta) izdevumi arī saskaņā ar MK noteikumu Nr.920 piekto sadaļu un MK noteikumu Nr.1068 ceturto sadaļu ir citi ar juridiskās palīdzības sniegšanu saistītie izdevumi. Atbildētājai nav tiesiska pamata atlīdzināt ar juridiskās palīdzības sniegšanu saistītos izdevumus un izdevumus, kas radušies apmaksājot tādus juridiskās palīdzības veidus, kas nav ietverti MK noteikumos par juridiskās palīdzības veidiem, apjomu, samaksas kārtību.

[3.5] Valsts civildienesta ierēdņa atalgojums nav uzskatāms par ienākumiem no uzņēmējdarbības, uzņēmuma līgumiem vai citas saimnieciskās darbības. Atbildētāja atsaucas uz Zaudējumu atlīdzināšanas likuma 4.panta pirmās daļas 8.punktu un norāda, ka pieteicējs zaudējumu atlīdzinājuma prasījums par negūto ienākumu (peļņas) Ls 4960,00 apmērā atlīdzināšanu nav pamatots, jo pieteicējs no darba VID atbrīvot sakarā ar noteiktā pensijas vecuma sasniegšanu saskaņā ar likuma „Par Valsts ieņēmumu dienestu" 29.panta 1.punkta f apakšpunktu un šādi ienākumi nav uzskatāmi par atlīdzināmiem negūtajiem ienākumiem (peļņu) no likumīgas uzņēmējdarbības, uzņēmuma līgumiem un citas saimnieciskās darbības.

[4] Tiesas sēdē pieteicējs pieteikumu uzturēja, minot pieteikumā ietvertos argumentus.

[5] Tiesas sēdē atbildētājas Latvijas Republikas, pusē pieaicinātās iestādes Tieslietu ministrijas pārstāve pieteicēja pieteikumu neatzina, minot pārsūdzētajā lēmumā ietvertos argumentus.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, izvērtējot lietas materiālus, noklausoties administratīvā procesa dalībnieku pārstāvju tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus atzīst, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms, pamatojoties uz šādiem apsvērumiem.

[7] Tiesa konstatē šādus lietas faktiskos apstākļus:

[7.1] 2006.gada 6.oktobrī Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja izmeklētāja *R.S.* ir pieņēmusi lēmumu par drošības līdzekļa piemērošanu, ar kuru nolemts pieteicējam, kā aizdomās turētajam, piemērot drošības līdzekli – noteiktas nodarbošanās aizliegumu (aizliegums pildīt Valsts ieņēmumu dienesta */darba vieta/ /nodaļa/ /amats/*) uz kriminālprocesa Nr.16870004406 pirmstiesas izmeklēšanas laiku un kā papildus drošības līdzekli noteikt – sūtījumu saņemšanas adreses paziņošana *(sk.lietas 69.lapu).*

[7.2] Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektors 2006.gada 12.oktobrī ir izdevis rīkojumu Nr.2633-p par pieteicēja pārcelšanu Valsts ieņēmumu dienesta */darba vieta/ /nodaļa/ /amats/* uz noteiktu laiku – līdz kriminālprocesa pirmstiesas izmeklēšanas pabeigšanai, saglabājot iepriekš noteikto mēnešalgu Ls 300 apmērā un piemaksu 40% apmērā no mēnešalgas par izdienu *(sk.lietas 70.lapu).*

[7.3] Ar Vidzemes tiesas apgabala prokurora, tieslietu padomnieka *S.K.* 2007.gada 24.maija lēmumu nolemts pieteicēju saukt pie krimināltatbildības, uzrādot apsūdzību noziedzīgā nodarījumā, kas paredzēts Krimināllikuma 319.panta pirmajā daļā, 327.panta pirmajā daļā un 320.panta trešajā daļā *(sk.lietas 66.-68.lapu).*

[7.4] Ar Vidzemes apgabaltiesas 2007.gada 30.oktobra spriedumu krimināllietā Nr.16870004406: pieteicējs atzīts par vainīgu Krimināllikuma 320.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 8 gadiem, konfiscējot mantu; atstāti negrozīti pieteicējam piemērotie drošības līdzekļi – noteiktas nodarbošanās aizliegums un sūtījumu saņemšanas adreses paziņošana, kā arī papildus piemērots drošības līdzeklis – aizliegums izbraukt no valsts, kamēr spriedums stājas likumīgā spēkā; apsūdzībā pēc Krimināllikuma 319.panta pirmās daļas un 327.panta pirmās daļas pieteicējs atzīts par nevainīgu un attaisnots *(sk.lietas 58.-65.lapu).*

[7.5] 2008.gada 12.februārī Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora pienākumu izpildītāja ir izdevusi rīkojumu Nr.547-p par pieteicēja atstādināšanu no amata pienākumu izpildes no 2008.gada 11.februāra, apturot darba samaksas izmaksu par turpmāko laiku no atstādināšanas dienas līdz tiesas sprieduma spēkā stāšanās dienai *(sk.lietas 71.lapu).*

[7.6] 2009.gada 6.februārī VID izdota izziņa Nr.11/78, kurā cita starpā norādīts, ka 2009.gada 8.janvārī pieteicējs atbrīvots no ierēdņa amata sakarā ar valsts noteiktā pensijas vecuma sasniegšanu saskaņā ar likuma „Par valsts ieņēmumu dienestu" 29.panta 1.punkta „f" apakšpunktu (Valsts ieņēmumu dienesta 7.janvāra rīkojums Nr.14-p) *(sk.lietas 72.lapu).*

[7.7] Ar Augstākās tiesas Krimināllietu tiesas palātas 2009.gada 28.septembra spriedumu lietā Nr.PAK-58 (krimināllieta Nr. 16870004406) atcelts Vidzemes apgabaltiesas 2007.gada 30.oktobra spriedums. Pieteicējs apsūdzībā pēc Krimināllikuma 320.panta trešās daļas atzīts par nevainīgu un attaisnots *(sk.lietas 41.-51.lapu).*

[7.8] Ar Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2010.gada 9.februāra spriedumu lietā Nr. SKK-13/10 (krimināllieta Nr.16870004406) Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas 2009.gada 28.septembra spriedums atstāts negrozīts *(sk.lietas 52.-57.lapu).*

[7.9] 2010.gada 13.aprīlī Tieslietu ministrijā saņemts pieteicēja 2010.gada 13.aprīļa iesniegums par zaudējumu atlīdzību, kurā pieteicējs lūdz zaudējumu atlīdzību sakarā ar nepamatotu: 1) saukšanu pie kriminālatbildības laika posmā no 2007.gada 24.maija (sākotnējā apsūdzība 18.aprīlī) līdz 2010.gada 9.februārim, 2) kriminālprocesuālo aizturēšanu laika posmā no 2006.gada 5.oktobra līdz 2006.gada 6.oktobrim, 3) atstādināšanu no amata krimināllietas izmeklēšanas laikā laika posmā no 2006.gada 6.oktobra līdz 2010.gada 9.februārim, kuru dēļ pieteicējam radušies un atlīdzināmi šādi zaudējumi: darba alga Ls 2100; nodarīto zaudējumu vērtība Ls 268,55; izdevumi par juridiskās palīdzības sniegšanu tiesā Ls 2573,28; negūtie ienākumi (peļņa) Ls 4960, pirmstiesas laikā izņemtās naudas vērtības samazinājumu Ls 268,66, kopā Ls 9901,83, kā arī pieteicējs ir norādījis par nemantiskajiem zaudējumiem, lūdzot atsaukt par viņu publicētās ziņas un atjaunot ieroča glabāšanas atļauju *(sk.lietas 26.-27.lapu).*

[7.10] 2010.gada 9.jūlijā Tieslietu ministrijas valsts sekretārs ir izdevis lēmumu par zaudējumu atlīdzības piešķiršanu Nr.1-4.3/18 *(sk.lietas 21.-25.lapu),* ar kuru nolemts:

1) noraidīt pieteicēja prasījumu par darba algas Ls 2100,00 atlīdzināšanu;

2) apmierināt pieteicēja prasījumu par zaudējumu atlīdzināšanu sakarā ar pirmstiesas laikā izņemtās naudas vērtības samazinājumu un izmaksāt zaudējumus Ls 353,70;

3) daļēji apmierināt pieteicēja prasījumu un izmaksāt zaudējumu atlīdzību – izdevumus par juridiskās palīdzības sniegšanu krimināllietā Ls 665,96;

4) noraidīt pieteicēja lūgumu par izdevumu, kas radušies ar tiesas dokumentu izsniegšanu no tiesas arhīva un dokumentu kopiju izgatavošanu, atlīdzināšanu;

5) noraidīt pieteicēja lūgumu par negūto ienākumu (peļņas) Ls 4960 apmērā atlīdzināšanu.

[7.11] 2010.gada 4.augustā Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektore ir izdevusi rīkojumu Nr.9960-p, ar kuru pieteicējam izmaksāta nesaņemtā darba

samaksa Ls 2100 par atstādināšanas no amata pienākumu izpildes par laiku no 2008.gada 11.februāra līdz 2009.gada 8.janvārim *(sk.lietas 85.lapu).*

[7.12] 2010.gada 9.septembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicēja pieteikuma papildinājumi, kuros pieteicējs atsauc pieteikumu un neuztur prasījumu daļā par darba algas Ls 2100,00 izmaksu *(sk.lietas 16.lapu).*

[8] Tiesa konstatē, ka lietā nav strīda par zaudējumu atlīdzināšanas tiesisko pamatu, proti, izskatāmajā gadījumā ir stājies spēkā attaisnojošs spriedums, kas saskaņā ar likuma „Par izziņas iestādes, prokuratūras vai tiesas nelikumīgas vai nepamatotas rīcības rezultātā nodarīto zaudējumu atlīdzināšanu" (turpmāk – Zaudējumu atlīdzināšanas likums) 2.panta 1.punktu ir tiesisks pamats nodarīto zaudējumu atlīdzināšanai. Lietā nav strīda arī par to, ka izskatāmajā lietā bija iestājušies Zaudējumu atlīdzināšanas likuma 3.panta pirmās daļas 6. un 8.punktā minētie gadījumi, proti, pieteicējs kā apsūdzētais krimināllietā tika atstādināts no amata un sakarā ar saukšanu pie krimināltatbildības pieteicējs izmantojis zvērināta advokāta pakalpojumus.

[9] Zaudējumu atlīdzināšanas likuma 4.panta pirmajā daļā noteikts, ka ievērojot šā likuma 2. un 3.pantā minētos nosacījumus, personai ir atlīdzināmi šādi zaudējumi:

1) nesaņemtā darba samaksa, ja darba attiecības nodibinātas un darbinieka pienākumu izpilde uzsākta, pirms šajā likumā minētajos gadījumos personai atņemta iespēja turpināt to pildīšanu;

2) nesaņemtie pabalsti un stipendijas;

3) ar tiesas spriedumu konfiscētās mantas pilna vērtība vai konfiscētajai mantai nodarīto zaudējumu vērtība, ja konfiscēto mantu nav iespējams atdot pilnībā vai tās vērtība samazinājusies konfiskācijas rezultātā;

4) pirmstiesas izmeklēšanas laikā izņemto priekšmetu pilna vērtība vai izņemtajiem priekšmetiem nodarīto zaudējumu vērtība, ja izņemtos priekšmetus nav iespējams atdot pilnībā vai to vērtība samazinājusies izņemšanas rezultātā;

5) citas personai piederošas mantas pilna vērtība vai tai nodarīto zaudējumu vērtība, ja manta gājusi bojā pilnībā vai tās vērtība samazinājusies sakarā ar to, ka personai, atrodoties brīvības atņemšanas vietās, bijusi liegta iespēja pienācīgi rūpēties par savas mantas saglabāšanu un nav tikusi nodrošināta personas mantas aizsardzība. Netiek atlīdzināts mantas dabiskais nolietojums;

6) naudas sods un visas naudas summas, kas no personas piedzītas, izpildot tiesas spriedumu;

7) izdevumi par juridisko palīdzību, ko sniedzis zvērināts advokāts, bet ne vairāk kā noteiktās takses apjomā;

8) negūtie ienākumi (peļņa) no likumīgas uzņēmējdarbības, uzņēmuma līgumiem un citas saimnieciskās darbības tādā apjomā, kas nepārsniedz personas vidējos gada ienākumus, kādi uzrādīti Valsts ieņēmumu dienesta izdotajā izziņā par personas pēdējā taksācijas gada ienākumu apjomu, par kuru nomaksāti nodokļi, bet ne vairāk kā 5000 latu apmērā par katru pilnu vai nepilnu gadu.

Saskaņā ar šā panta otro daļu, ja persona nav strādājusi algotu darbu un šā likuma 3.pantā minēto gadījumu dēļ tai bijusi liegta iespēja iestāties darbā, personai par attiecīgo laika periodu izmaksājama kompensācija 50 latu apmērā par katru šā perioda mēnesi.

Minētais atlīdzināmo zaudējumu uzskaitījums ir izsmeļošs, proti, personai nav tiesību prasīt un iestādei nav pienākuma izmaksāt citus Zaudējumu atlīdzināšanas likuma 4.pantā neminētus zaudējumus.

[10] Saskaņā ar Zaudējumu atlīdzināšanas likuma 4.panta pirmās daļas 7.punktu zvērināta advokāta sniegtās juridiskās palīdzības izdevumi atlīdzināmi ne vairāk kā noteiktās takses apjomā. Tādējādi likumdevējs ir nepārprotami noteicis ierobežojumu atlīdzināmo zvērināta advokāta sniegtās juridiskās palīdzības izdevumu apmēram, nosakot, ka šādi izdevumi ir atlīdzināmi noteiktās takses apmērā. Zaudējumu atlīdzināšanas likumā nav noteiktas zvērinātu advokātu pakalpojumiem noteiktās takses, kā arī minētais normatīvais akts nesatur norādi uz citu šādā gadījumā piemērojamu normatīvo aktu.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 15.panta divpadsmito daļu, iestāde un tiesa nedrīkst atteikties izlemt jautājumu, pamatojoties uz to, ka šis jautājums nav noregulēts ar likumu vai citu ārējo normatīvo aktu (iestāžu un tiesu juridiskās obstrukcijas aizliegums). Tās nedrīkst atteikties piemērot tiesību normu, pamatojoties uz to, ka šī tiesību norma neparedz piemērošanas mehānismu, ka tas nav pilnīgs vai nav izdoti citi normatīvie akti, kas tuvāk regulētu attiecīgās tiesību normas piemērošanu. Tas neattiecas tikai uz gadījumu, kad nav izveidota vai nedarbojas iestāde, kurai šī tiesību norma ir jāpiemēro vai citādā veidā jāpiedalās tās piemērošanā.

[11] Saskaņā ar likuma „Par tiesu varu" 106.^{2} panta piekto daļu zvērinātu advokātu darbību nosaka Advokatūras likums. Tiesa konstatē, ka ar Latvijas republikas Advokatūras likuma 58.pantu Ministru kabinets bija pilnvarots noteikt zvērinātu advokātu atlīdzības takses. Proti, Latvijas Republikas Advokatūras likuma 58.pantā, redakcijā, kas bija spēkā līdz 2008.gada 22.jūlijam, bija noteikts, ka zvērinātu advokātu atlīdzības taksi un citus atlīdzināmos izdevumus, kas radušies zvērinātam advokātam, sniedzot juridisko palīdzību, nosaka Ministru kabinets. Ja izdevumi zvērināta advokāta palīdzības sniegšanai atlīdzināmi ar tiesas nolēmumu, tiesa atlīdzības summu par zvērināta advokāta darbu piespriež saskaņā ar atlīdzības taksi.

Ar 2008.gada 19.jūnija likuma „Grozījumi Latvijas Republikas Advokatūras likumā" 7.pantu minētā tiesību norma ir izslēgta. Minētā likuma „Grozījumi Latvijas Republikas Advokatūras likumā" likumprojekta anotācijā attiecībā par 58.panta izslēgšanu norādīts, ka, „pamatojoties uz Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumā un Kriminālprocesa likumā noteiktajiem Ministru kabinetam deleģējumiem, izdoti 2006. gada 6. novembra Ministru kabineta noteikumi Nr. 920 „Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības veidiem, maksimālo stundu skaitu, samaksas apmēru un kārtību", kas noteic krimināllietās, civillietās un administratīvajās lietās valsts

apmaksātās juridiskās palīdzības samaksas un citu atlīdzināmo izdevumu apmērus un to samaksas kārtību. Tādējādi advokātu atlīdzības apmērs un citu atlīdzināmo izdevumu apmērs un to samaksas kārtība valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanas gadījumos ir jau reglamentēta, līdz ar ko tās noteikšana, izdodot no Latvijas Republikas Advokatūras likuma 58.panta Ministru kabineta noteikumus, nav nepieciešama" *(sk.www.saeima.lv/saeima9/ lasa?dd=LP0483_0).*

Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likuma mērķis saskaņā ar šā likuma 1.pantu, ir veicināt fiziskās personas tiesības uz taisnīgu tiesas aizsardzību, nodrošinot valsts garantētu finansiālu atbalstu juridiskās palīdzības saņemšanai.

Saskaņā ar Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likuma 5.panta piekto daļu, juridiskās palīdzības apjomu nosaka stundās un noteiktu darbību veidā. Ministru kabinets nosaka juridiskās palīdzības veidus, apjomu, samaksas apmēru un ar juridiskās palīdzības sniegšanu saistītos atlīdzināmos izdevumus, to apmēru un izmaksas kārtību.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 84.panta pirmo daļu samaksu par aizstāvja palīdzību saskaņā ar vienošanos nodrošina persona, kura aizstāvi uzaicinājusi un parakstījusi vienošanos. Kriminālprocesa likuma 84.panta otrajā daļā noteikts, ka advokātam par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu personai, kura nav noslēgusi vienošanos par aizstāvību, samaksas apmēru un ar valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu saistītos atlīdzināmos izdevumus, to apmēru un izmaksas kārtību nosaka Ministru kabinets.

No minētā secināms, ka valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības, kādu krimināllietās sniedz zvērināti advokāti, izdevumu apmēru, pamatojoties uz Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumā un Kriminālprocesa likumā ietverto pilnvarojumu, nosaka Ministru kabinets.

Minētais tiesiskais regulējums pēc būtības skar vienu un to pašu jautājumu loku, proti, gan Zaudējumu atlīdzināšanas likumā, gan Kriminālprocesa likuma un Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumā ir noteikti valsts atlīdzināmie zvērinātu advokātu sniegto pakalpojumu izmaksas. Ņemot vērā iepriekš norādīto, tiesa atzīst, ka, nosakot atmaksājamos zvērināta advokāta sniegtās juridiskās palīdzības izdevumus, piemērojamas valsts nodrošinātajai juridiskajai palīdzībai noteiktie atlīdzināmie izdevumi un to apmērs.

[12] Saskaņā ar likuma „Par likumu un citu Saeimas, Valsts prezidenta un Ministru kabineta pieņemto aktu izsludināšanas, publicēšanas, spēkā stāšanās kārtību un spēkā esamību" 9. pantu normatīvajiem aktiem nav atpakaļejoša spēka, izņemot likumā īpaši paredzētus gadījumus. Līdz ar to izskatāmajā gadījumā, lai noteiktu valsts nodrošinātajai juridiskajai palīdzībai noteiktos atlīdzināmos izdevumus un to apmēru Zaudējumu atlīdzināšanas likuma 4.panta 7.punkta izpratnē (atlīdzināmo zvērinātu advokātu sniegto pakalpojumu taksi), piemērojami tie uz šā sprieduma 11.punktā minētā deleģējuma pamata izdotie

Ministru kabineta noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu saistītos atlīdzināmos izdevumiem un to apmēru, kas bija spēkā brīdī, kad pieteicējs saņēma zvērinātu advokātu pakalpojumus kriminālprocesā Nr.16870004406.

Kriminālprocesa Nr.16870004406 ietvaros saņemto zvērinātu advokātu pakalpojumu izdevumus apstiprina: zvērināta advokāta D.Zacmaņa 2009.gada 1.aprīlī izdota kvīts HK Nr.31582 par summu Ls 212 (tajā skaitā PVN 21% - Ls 21) par sniegto pakalpojumu – pārstāvību krimināllietā Latvijas Republikas Augstākajā tiesā *(sk.lietas 73.lapu);* 2007.gada 24.jūlija Maksājuma uzdevums Nr.207 par Ls 500 samaksu zvērinātam advokātam Ā.Kiršteinam par juridiskajiem pakalpojumiem *(sk.lietas 36.lapu);* 2009.gada 4.marta Kvīts AV Nr.60737 par Ls 1936 (tajā skaitā PVN 21% - Ls 336) samaksu birojam „Davidsons un partneri" par lietas vešanu krimināllietā *(sk.lietas 36.lapu).*

No lietas materiāliem konstatējams, ka zvērināts advokāts Ā.Kiršteins juridisko palīdzību pieteicējam sniedzis, pamatojoties uz 2007.gada 24.aprīļa orderi Nr.61735 un 2007.gada 24.jūlija orderi Nr.61701, zvērināts advokāts D.Zacmanis sniedzis pieteicējam juridisko palīdzību, pamatojoties uz 2007.gada 21.novembra orderi Nr.70134, bet zvērināts advokāts A.Ogurcovs pieteicējam juridisko palīdzību sniedzis, pamatojoties uz 2008.gada 4.februāra orderi Nr.82322.

[13] Valsts atlīdzināmā juridiskā palīdzība kriminālprocesā laika posmā 2006.gada 15.novembra līdz 2008.gada 31.decembrim bija noteikta Ministru kabineta 2006.gada 6.novembra noteikumu Nr.920 „Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības veidiem, maksimālo stundu skaitu, samaksas apmēru un kārtību" (turpmāk - MK noteikumi Nr.920) 12.punktā. Saskaņā ar minēto tiesību normu izdevumus, kas saistīti ar sniegto juridisko palīdzību kriminālprocesā, valsts sedz šādā apmērā: 12.1. par vienai cietušajai personai sniegtu konsultāciju - 7 lati stundā; 12.2. par procesuāla dokumenta sagatavošanu cietušajai personai - 10 latu; 12.3. par apelācijas sūdzības sagatavošanu - 20 latu; 12.4. par kasācijas sūdzības sagatavošanu - 30 latu; 12.5. par pārstāvību vai aizstāvību pirmstiesas procesa stadijā vai tiesas sēdē - 10 latu stundā; 12.6. par juridiskās palīdzības sniegšanu aizdomās turētajam vai apsūdzētajam tiesas sēdē, izlemjot jautājumu par drošības līdzekļa piemērošanu, - 10 latu stundā; 12.7. par iepazīšanos ar vienu krimināllietas materiālu sējumu tiesā vienas tiesas instances ietvaros - 5 lati.

Valsts atlīdzināmā juridiskā palīdzība kriminālprocesā laika posmā 2009.gada 1.janvāra līdz 2009.gada 31.decembrim bija noteikta Ministru kabineta 2008.gada 22.decembra noteikumu Nr.1068 „Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības apjomu, samaksas apmēru, atlīdzināmajiem izdevumiem un to izmaksas kārtību" (turpmāk – MK noteikumi Nr.1068) 21.punktā. Minētajā tiesību normā noteikts, ka juridiskās palīdzības sniedzējam par juridisko palīdzību vienai personai kriminālprocesā valsts maksā šādā apmērā: 21.1. par rakstiska pieteikuma sastādīšanu cietušajai personai par radītā kaitējuma kompensāciju – 34 latus; 21.2. par Kriminālprocesa likumā

noteiktajos gadījumos paredzētās rakstiskās sūdzības sastādīšanu par kriminālprocesu veicošās amatpersonas rīcību vai nolēmumu un procesuālā piespiedu līdzekļa piemērošanu, grozīšanu vai atcelšanu – 36 latus; 21.3. par apelācijas sūdzības sastādīšanu – 45 latus; 21.4. par kasācijas sūdzības sastādīšanu – 52 latus; 21.5. par pārstāvību (publiskās vai privātās apsūdzības lietā) vai aizstāvību pirmstiesas procesa stadijā – 20 latu stundā; 21.6. par pārstāvību (publiskās vai privātās apsūdzības lietā) vai aizstāvību tiesas sēdē – 20 latu stundā; 21.7. par juridiskās palīdzības sniegšanu aizdomās turētajam vai apsūdzētajam tiesas sēdē, izlemjot jautājumu par drošības līdzekļa piemērošanu, – 20 latu stundā; 21.8. par iepazīšanos ar vienu krimināllietas materiālu sējumu tiesā viena kriminālprocesa ietvaros (tai skaitā izlemjot jautājumu par drošības līdzekļa piemērošanu pirmstiesas kriminālprocesā) – 13,50 latu.

MK noteikumu Nr.1068 55.punktā noteikts, ka šo noteikumu 18.1., 18.2., 21.1., 21.3., 21.4., 21.5., 21.6., 21.7. un 21.8.apakšpunktā noteikto samaksu no 2009.gada 1.janvāra līdz 2009.gada 31.decembrim juridiskās palīdzības sniedzējam sedz šādā apmērā: 55.1. par šo noteikumu 18.1.apakšpunktā minēto juridisko palīdzību – 7 lati stundā; 55.2. par šo noteikumu 18.2.apakšpunktā minēto juridisko palīdzību – 10 latu; 55.3. par šo noteikumu 21.1.apakšpunktā minēto juridisko palīdzību – 10 latu; 55.4. par šo noteikumu 21.3.apakšpunktā minēto juridisko palīdzību – 20 latu; 55.5. par šo noteikumu 21.4.apakšpunktā minēto juridisko palīdzību – 30 latu; 55.6. par šo noteikumu 21.5.apakšpunktā minēto juridisko palīdzību – 10 latu stundā; 55.7. par šo noteikumu 21.6.apakšpunktā minēto juridisko palīdzību – 10 latu stundā; 55.8. par šo noteikumu 21.7.apakšpunktā minēto juridisko palīdzību – 10 latu stundā; 55.9. par šo noteikumu 21.8.apakšpunktā minēto juridisko palīdzību – 5 lati.

Līdz ar to secināms, ka MK noteikumu Nr.1068 21.punktā noteiktais valsts apmaksātās juridiskās palīdzības apmērs nebija spēkā 2009.gadā, un par 2009.gadā zvērināta advokāta sniegto juridisko palīdzību izmaksas atlīdzināmas MK noteikumu Nr.1068 55.punktā noteiktajā apmērā.

[14] Saskaņā ar MK noteikumu Nr.1068 22.punktu kā valsts apmaksāta juridiskā palīdzība bija noteiktas juridiskas konsultācijas aizdomās turētajam vai apsūdzētajam šo noteikumu 21.5., 21.6. un 21.7.apakšpunktā minētajos gadījumos, kas tiek sniegtas uzreiz pirms vai pēc procesuālās darbības veikšanas vai tiesas sēdes, samaksas apmēram pieskaitot samaksu par sniegto konsultāciju 13,50 latu apmērā. Taču MK noteikumu Nr.1068 58.punktā noteikts, ka šo noteikumu 22.punkts stājas spēkā 2011.gada 1.janvārī. Tādējādi secināms, ka pieteicējam sniegtās juridiskās palīdzības saņemšanas brīdī MK noteikumu Nr.1068 22.punkts nebija stājies spēkā, un par 2009.gadā zvērināta advokāta izdevumiem par sniegtajām juridiskajām konsultācijām pirms vai pēc tiesas sēdēm atlīdzība nebija jāaprēķina.

[15] Kriminālprocesa likuma 20.pantā ir ietvertas tiesību normas, kas regulē personas tiesības uz aizstāvību. Kriminālprocesa likuma 20.panta otrajā daļā noteikts, ka tiesības uz aizstāvību persona var īstenot pati vai uzaicinot par

aizstāvi pēc savas izvēles personu, kura saskaņā ar šo likumu var būt aizstāvis. Saskaņā ar šā panta ceturto daļu, ja persona sava mantiskā stāvokļa dēļ nevar uzaicināt aizstāvi, valsts nodrošina tai aizstāvību un lemj par aizstāvja darba samaksu no valsts līdzekļiem, pilnīgi vai daļēji atbrīvojot personu no tās. Minētajā Kriminālprocesa likuma 20.panta ceturtajā daļā vārds „aizstāvis" ir lietots vienskaitļa formā, no kā, gramatiski interpretējot, secināms, ka valsts personai, kurai ir tiesības uz aizstāvību, nodrošina vienu aizstāvi. Savukārt saskaņā ar Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likuma 5.pantu juridiskā palīdzība šā likuma izpratnē tiek nodrošināta konkrētu juridisku darbību veikšanai, proti, minētajā tiesību normā noteikts, ka juridiskās palīdzības apjomu nosaka stundās un noteiktu darbību veidā. Arī MK noteikumos Nr.920 un MK noteikumos Nr.1068 ietvertais regulējums liecina valsts nodrošināto juridisko palīdzību konkrētu darbību veidā. MK noteikumu Nr.920 6.punktā noteikts, ka valsts nodrošina šādu juridisko palīdzību kriminālprocesā: cietušajai personai - konsultāciju un procesuāla dokumenta sagatavošanu pirmstiesas stadijā; procesuāla dokumenta sagatavošanu tiesvedības stadijā; pārstāvību un aizstāvību pirmstiesas stadijā, tiesā (tai skaitā lietās par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu) un tiesu nolēmumu izpildes stadijā. MK noteikumu Nr.1068 7.punktā noteikts, ka valsts nodrošina šādu juridisko palīdzību kriminālprocesā: personai privātās apsūdzības kriminālprocesa uzsākšanai – ārpustiesas konsultāciju un procesuāla dokumenta sastādīšanu; procesuālā dokumenta sastādīšanu pirmstiesas procesa vai tiesvedības stadijā; pārstāvību un aizstāvību pirmstiesas procesā vai tiesas sēdē (tai skaitā lietās par audzinoša vai medicīniska rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu un ar tāda soda izpildi saistītu jautājumu izlemšanā, kurš noteikts ar tiesas spriedumu vai prokurora priekšrakstā).

Izvērtējot iepriekš minēto kopsakarā, secināms, ka valsts noteiktos gadījumos nodrošina juridisko palīdzību konkrētu darbību veikšanai, kriminālprocesa ietvaros juridiskās palīdzības sniegšanai saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 79.pantu nodrošinot aizstāvi – zvērinātu advokātu (advokāta palīgu, Eiropas Savienības vai ārvalsts advokātu).

Ņemot vērā norādīto, secināms, ka Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likuma izpratnē, gan arī Zaudējumu atlīdzināšanas likuma 4.panta 7.punkta izpratnē atlīdzināma ir juridiskā palīdzība, kas izpaužas kā konkrētas darbības, sniegtā juridiskā palīdzība. Līdz ar to apstāklis, ka palīdzību ir snieguši vienlaicīgi divi juridiskās palīdzības sniedzēji, izskatāmajā gadījumā - zvērināti advokāti, nevar ietekmēt atlīdzināmo juridiskās palīdzības izmaksu apmēru, proti, atlīdzināmā izmaksa ir nosakāma par konkrētām veiktām darbībām, izskatāmajā gadījumā - saskaņā ar MK noteikumu Nr.920 12.punktu vai MK noteikumu Nr.1068 21.punktu.

Vienlaicīgi tiesa norāda, ka arī Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments ir atzinis, ka, noskaidrojot atlīdzības par juridiskajiem pakalpojumiem apmēru, tiek vērtēts nepieciešamā darba apjoms, nevis uzdevuma veikšanā iesaistīto personu skaits. Tādējādi netiek ierobežotas personas tiesības pieaicināt viņasprāt vēlamo pārstāvju skaitu konkrētā juridiskā

pakalpojuma izpildei, vienīgi atlīdzība tiek izmaksāta par konkrētu pakalpojumu, atkarībā no veicamā darba apjoma (*sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2005.gada 30.augusta lēmuma lietā Nr.SKA-346 14.punktu*)

[16] Atbildētāja pārsūdzētajā lēmumā no kriminālprocesa materiāliem ir konstatējusi, ka zvērināts advokāts A.Kiršteins ir piedalījies pirmstiesas izmeklēšanā trīs stundas, aizstāvējis pieteicēju tiesas sēdēs septiņpadsmit stundas. Līdz ar to saskaņā ar MK noteikumu Nr.920 12.punkta 12.5.apakšpunktu pieteicējam atlīdzināmos zaudējumus par pārstāvību vai aizstāvību pirmstiesas procesa stadijā un tiesas sēdē pamatoti ir noteikusi Ls 230 (23 stundas x Ls10). Pārsūdzētajā lēmumā konstatēts, ka zvērināts advokāts A.Kiršteins ir iepazinies ar krimināllietas Nr.16870004406 10 sējumiem. Tādēļ saskaņā ar MK noteikumu Nr.920 12.punkta 12.7 apakšpunktu pieteicējam atlīdzināmi zaudējumi par zvērināta advokāta A.Kiršteina iepazīšanos ar krimināllietas materiāliem Ls 50 (10 sējumi x Ls 5).

Atbildētāja pārsūdzētajā lēmumā no krimināllietas Nr.16870004406 materiāliem konstatējusi, ka zvērināts advokāts *D.Z.* sagatavojis apelācijas sūdzību un papildinājumus apelācijas sūdzībai, bet zvērināts advokāts A.Ogurcovs sagatavojis apelācijas sūdzību, kas nav pieņemta sakarā ar apelācijas sūdzības iesniegšanas termiņa nokavējumu. Minētās darbības kopumā veido vienu darbību MK noteikumu Nr.920 12.punkta izpratnē, proti, 12.3.apakšpunktā noteikto – apelācijas sūdzības sagatavošanu, par ko pieteicējam nosakāma atlīdzība Ls 20.

Zvērināts advokāts D.Zacmanis 2008.gada 22.septembrī iesniedzis trīs lūgumus. MK noteikumu Nr.920 12.2.apakšpunktā noteiktā darbība ir procesuāla dokumenta sagatavošana cietušajai personai, par ko noteikta atlīdzība Ls 10. Taču izskatāmajā gadījumā pieteicējam krimināllietā Nr.16870004406 bija noteikts apsūdzētā statuss, bet ne cietušā statuss, līdz ar to atlīdzība par minētajiem juridiskās palīdzības izdevumiem Ls 30 (3 x Ls 10) saskaņā ar MK noteikumu Nr.920 12.2.apakšpunktu pārsūdzētajā lēmumā noteikta nepamatoti.

Pārsūdzētajā lēmumā konstatēts, ka zvērināti advokāti D.Zacmanis un A.Ogurcovs piedalījušies tiesas sēdē 2008.gada 23.septembrī divas stundas, bet 2009.gadā – divdesmit vienu stundu. Saskaņā ar MK noteikumu Nr.920 12.5.apakšpunktu un MK noteikumu Nr.1068 21.6.apakšpunktu un 55.7.apapkšpunktu pieteicējam nosakāma atlīdzība Ls 230 (23 x Ls 10).

Pārsūdzētajā lēmumā no krimināllietas Nr.16870004406 materiāliem konstatēts, ka zvērināts advokāts krimināllietas Nr.16870004406 iztiesāšanas laikā otrās instances tiesā iepazinies ar krimināllietas materiāliem, kuru apjoms ir 11.sējumi. Līdz ar to saskaņā ar MK noteikumu Nr.1068 21.8 apakšpunktu un 55.9.apakšpunktu pieteicējam atlīdzināmi Ls 55 (11 x Ls 5) par izdevumiem par zvērināta advokāta iepazīšanos ar lietas materiāliem.

Ņemot vērā norādīto, secināms, ka par zvērinātu advokātu D.Zacmaņa un A.Ogurcova sniegto juridisko palīdzību atbildētāja pamatoti noteikusi pieteicējam atlīdzināmo summu Ls 305,00 apmērā, taču Ls 30 par procesuālo

dokumentu – lūgumu, sagatavošanu pieteicējam kā apsūdzētajam krimināllietā Nr.16870004406 nav atlīdzināmi. Ievērojot Administratīvā procesa likuma 249.pantā noteikto par prasījuma robežas ievērošanu, proti, ka tiesa taisa spriedumu par pieteicēja norādīto pieteikuma priekšmetu, nepārsniedzot prasījuma robežas, tiesa nelems par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu šajā daļā.

[17] Saskaņā ar Zaudējumu atlīdzināšanas likuma 4.panta trešo daļu zaudējumu atlīdzībai, kas nav atlīdzība par mantai nodarītiem zaudējumiem, piemērojams Valsts statistikas komitejas noteiktais patēriņa cenu pieauguma indekss. No minētās tiesību normas secināms, ka piemērojams ir patēriņa cenu pieauguma indekss, taču gadījumā, ja nav konstatējams patēriņa cenu indeksa pieaugums, patēriņa cenu indekss saskaņā ar minēto tiesību normu nav piemērojams. Līdz ar to secināms, ka atbildētāja, konstatējot patēriņa cenu indeksa pieaugumu attiecībā par 2007.gada jūliju, kad pieteicējs samaksāja zvērināta advokāta Ā.Kiršteina sniegtos juridiskās palīdzības pakalpojumus, pamatoti atlīdzinājumam šajā daļā ir piemērojusi patēriņa cenu pieauguma indeksu.

[18] Pieteicējs, pamatojoties uz 2007.gada 5.novembra kvīti OA Nr.79816, lūdz atlīdzināt izdevumus par dokumentu izsniegšanu no tiesas arhīva un dokumentu kopiju izgatavošanu Ls 16,28 (tajā skaitā PVN 18% Ls 2,48). Pieteicējs uzskata, ka minētās izmaksas ietveramas un atlīdzināmas, kā juridiskās palīdzības izmaksās. Izvērtējot minēto pieteicēja argumentu par izdevumu par krimināllietas materiālu kopēšanas izdevumu atlīdzināšanu, tiesa atzīst to par nepamatotu.

Zaudējumu atlīdzināšanas likuma 4.panta pirmajā daļā, kurā izsmeļoši uzskaitīti personai atlīdzināmie zaudējumi (sk. šā sprieduma 8.punktu), šāda veida zaudējumu atlīdzināšana nav paredzēta.

Kā norādīts iepriekš šā sprieduma 9.-12.punktā, zvērināta advokāta 2007.gadā sniegtās juridiskās palīdzības izdevumi atlīdzināmi saskaņā ar MK noteikumu Nr.920 12.punktu. Minētajā tiesību normā šāda veida darbība nav paredzēta kā valsts apmaksāta juridiskā palīdzība. Taču saskaņā ar MK noteikumu Nr.920 12.7. apakšpunktu valsts apmaksātā juridiskā palīdzība ietver iepazīšanos ar krimināllietas materiāliem tiesā vienas tiesas instances ietvaros. Saskaņā ar MK noteikumu Nr.920 12.punktu pieteicējam ar pārsūdzēto lēmumu ir aprēķināta izmaksājamais atlīdzinājums par zvērināta advokāta iepazīšanos ar lietas materiāliem. No minētā secināms, ka veids, kādā aizstāvis – zvērināts advokāts iepazīstas ar lietas materiāliem, proti, klātienē tiesā iepazīstoties ar no aizstāvamā iegūtajām lietas materiālu kopijām, ir paša aizstāvamā – juridiskās palīdzības saņēmēja izvēle, taču pēdējā minētajā gadījumā Zaudējumu atlīdzināšanas likums neparedz šādu izdevumu atlīdzināšanu.

[19] Izvērtējot pieteicēja lūgumu par negūto ienākumu (peļņas) atlīdzināšanu Ls 4960 apmērā, tiesa konstatē, ka minētā negūto ienākumu pamatojumam pieteicējs ir norādījis nesaņemto darba samaksu par laika periodu

no 2009.gada 9.janvāra līdz 2010.gada 9.februārim. No lietas materiāliem konstatējams (*sk.lietas 72.lapu*), ka pieteicējs Valsts ieņēmumu dienestā strādājis līdz 2009.gada 8.janvārim. Ar Valsts ieņēmumu dienesta 2009.gada 7.janvāra rīkojumu Nr.14-p 2009.gada 8.janvārī pieteicējs atbrīvots no ierēdņa amata sakarā ar valsts noteiktās pensijas vecuma sasniegšanu saskaņā ar likuma „Par Valsts ieņēmumu dienestu" 29.panta 1.punkta „f" apakšpunktu. Tiesas sēdē pieteicējs paskaidroja, ka minēto lēmumu nav apstrīdējis un pārsūdzējis, kā arī apstiprināja, ka minētais lēmums ir stājies spēkā (*sk.lietas 93.lapu*).

Saskaņā ar Zaudējumu atlīdzināšanas likuma 4.panta 8.punktu atlīdzināmi negūtie ienākumi (peļņa) no likumīgas uzņēmējdarbības, uzņēmuma līgumiem un citas saimnieciskās darbības tādā apjomā, kas nepārsniedz personas vidējos gada ienākumus, kādi uzrādīti Valsts ieņēmumu dienesta izdotajā izziņā par personas pēdējā taksācijas gada ienākumu apjomu, par kuru nomaksāti nodokļi, bet ne vairāk kā 5000 latu apmērā par katru pilnu vai nepilnu gadu.

No minētā secināms, ka saskaņā ar Zaudējumu atlīdzināšanas likuma 4.panta pirmās daļas 8.punktu ir atlīdzināmi negūtie ienākumi (peļņa) no komercdarbības, uzņēmuma līguma vai citas saimnieciskās darbības, bet ne negūtie ienākumi no darba attiecībām. Šādu ienākumu atlīdzināšanas pamats ir noteikts Zaudējumu atlīdzināšanas likuma 4.panta pirmās daļas 1.punktā, proti, saskaņā ar minēto tiesību normu ir atlīdzināma nesaņemtā darba samaksa, ja darba attiecības nodibinātas un darbinieka pienākumu izpilde uzsākta, pirms šajā likumā minētajos gadījumos personai atņemta iespēja turpināt to pildīšanu. Lietā nav strīda par to, ka Valsts ieņēmumu dienests ir izmaksājis pieteicējam darba samaksu par atstādināšanas no amata pienākumu izpildes laiku no 2008.gada 11.februāra līdz 2009.gada 8.janvārim, tas ir, līdz civildienesta attiecību izbeigšanai ar pieteicēju. Līdz ar to secināms, ka no 2009.gada 9.janvāra nav konstatējami Zaudējumu atlīdzināšanas likuma 4.panta pirmās daļas 1.punktā norādītie apstākļi, proti, pieteicējam netika atņemta iespēja turpināt amata pienākumu pildīšanu dēļ nepamatotas saukšanas pie kriminālatbildības, bet gan tādēļ, ka Valsts ieņēmumu dienests izbeidza ar pieteicēju valsts civildienesta attiecības sakarā ar pensijas vecuma sasniegšanu.

Ņemot vērā norādīto, tiesa secina, ka pieteicēja lūgumu atlīdzināt negūto ienākumu (peļņu) Ls 4960 apmērā pamatoti ir noraidījusi, atsakot atlīdzināt minēto summu.

[20] Ņemot vērā norādīto, tiesa atzīst, ka atbildētāja pārsūdzētajā lēmumā pamatoti atteikusi atlīdzināt pieteicējam zaudējumus par juridiskās palīdzības sniegšanu Ls 1891,04 apmērā, zaudējumus sakarā ar dokumentu kopiju saņemšanu tiesā Ls 16,28 apmērā, zaudējumus par negūtajiem ienākumiem Ls 4960. Vienlaicīgi tiesa atzīst, ka lietā nav konstatējami priekšnoteikumi pieteicējam labvēlīga administratīvā akta izdošanai par minēto zaudējumu atlīdzināšanu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 289. - 290.pantu un 291.panta pirmo daļu, tiesa

nosprieda

noraidīt *J.L.* pieteikumu par pienākuma uzlikšanu Tieslietu ministrijai izdot labvēlīgu administratīvo aktu, ar kuru atlīdzinātu pieteicējam zaudējumus par juridiskās palīdzības sniegšanu Ls 1891,04 apmērā, zaudējumus sakarā ar dokumentu kopiju saņemšanu tiesā Ls 16,28 apmērā, zaudējumus par negūtajiem ienākumiem Ls 4960.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Administratīvās rajona tiesas Valmieras tiesu namā.

Tiesnese (paraksts) S.Pone

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas
tiesnese_____ S.Pone
Valmierā, 2011.gada 26.aprīlī.